

ANNA CZERWIŃSKA-RYDEL
LIBRIS We know
LILIANA FABISINSKA books

AGNIESZKA FRĄCZEK

ROKSANA JĘDRZEJEWSKA-WRÓBEL

JOANNA KRZYŻANEK

MARIA EWA LETKI

ANNA ONICHIMOWSKA

BEATA OSTROWICKA

ELIZA PIOTROWSKA

MARCIN PRZEWOŹNIAK

ANNA SÓJKA

MARIA SZARF

INVINCIBIL LA BULLYING

12 povestiri de
dezvoltare personală
pentru copii

Ilustrații de Eluta Kidacka

Traducere din limba poloneză de
Ioana Diaconu-Mureșan

București, 2024

STIMA DE SINE

sau

ÎMI PLACE DE MINE

7

Agnieszka Frączek

TOLERANȚA

sau

NELINIȘTITĂ

23

Liliana Fabisińska

ATENȚIA

sau

**PRIMA ZĂPADĂ
ȘI PRIMA DURERE DE CAP**

44

Maria Ewa Letki

HAOS

sau

CUM SĂ NU ÎNTRECI MĂSURA

65

Eliza Piotrowska

AGRESIVITATEA

sau

NU TE LĂSA DUS DE VAL

16

Marcin Przewoźniak

PERICOLELE DE PE NET

sau

CINE EȘTI, CRABULE?

34

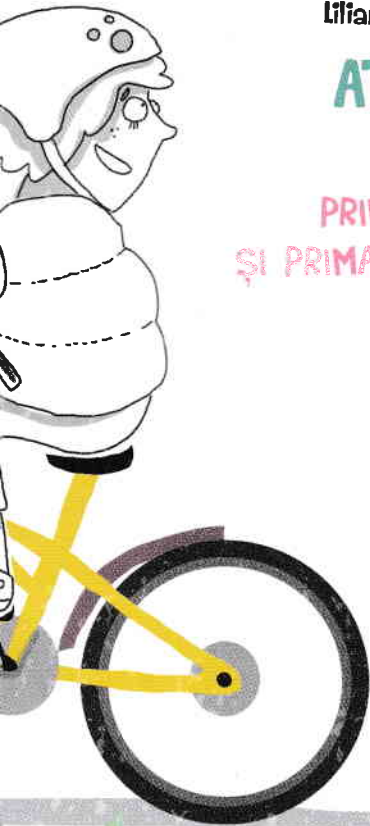
Anna Sójka

PASIUNEA

sau

ALTCEVA E SUPER!

55

LBRIS

We know
books
Joanna Krzyżanek

RIVALITATEA

sau

FAMILIA BLÂDESCU, UN JOC DE SOCIETATE
ȘI UN TELEVIZOR ROȘU DIN CARTON

76

Anna Czerwińska-Rydel

HIPERSENSIBILITATEA

sau

CUM SĂ-ȚI STĂPÂNEȘTI
TREMURATUL DEGETELOR

98

Maria Szarf

MANIPULAREA

sau

SĂ ȘTII CÂND SĂ SPUI „NU”

88

Anna Onichimowska

PRESIUNEA GRUPULUI

sau

MOMENTUL ADEVĂRULUI

108

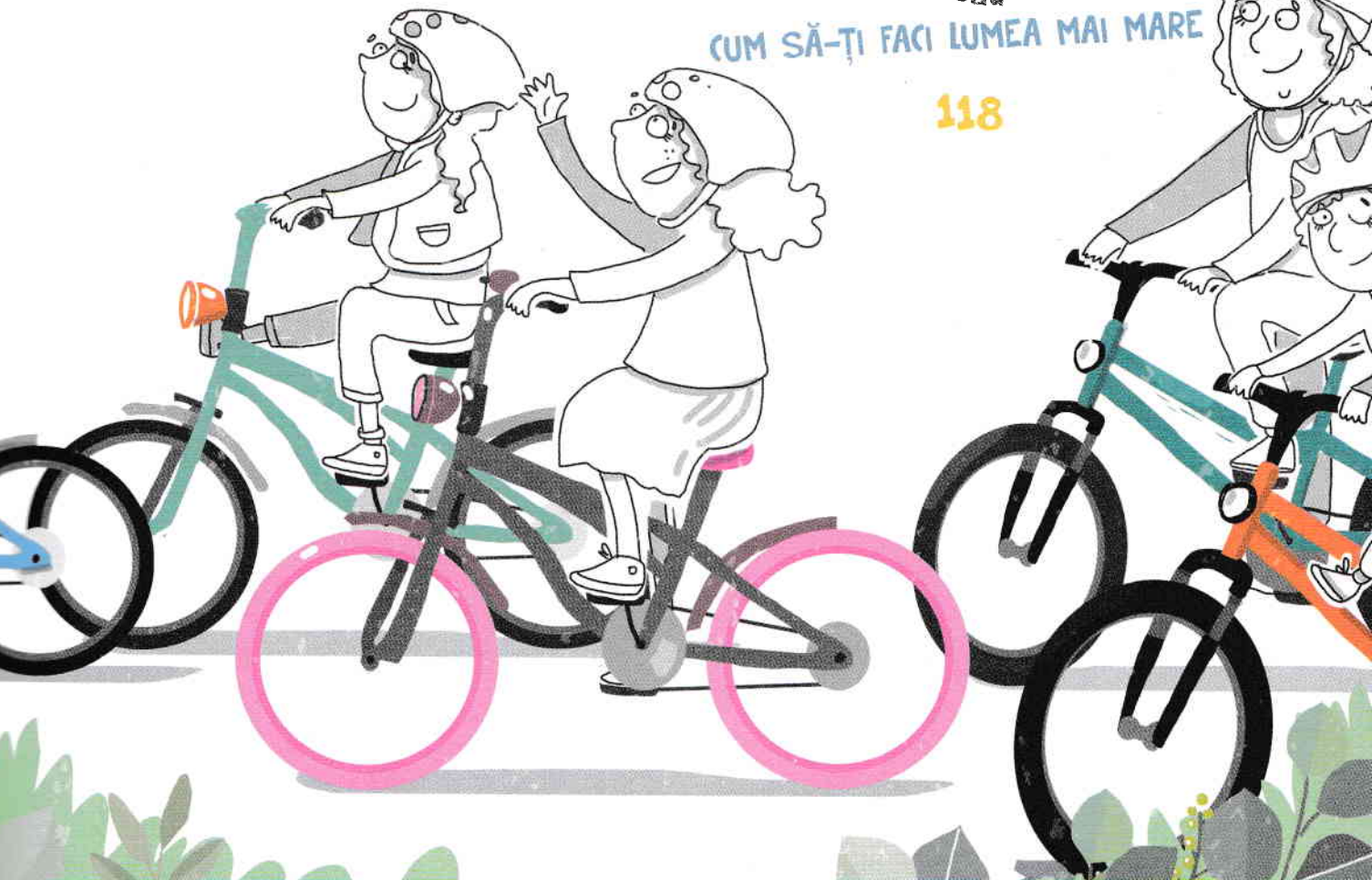
Beata Ostrowicka

TIMIDITATEA

sau

CUM SĂ-ȚI FACI LUMEA MAI MARE

118

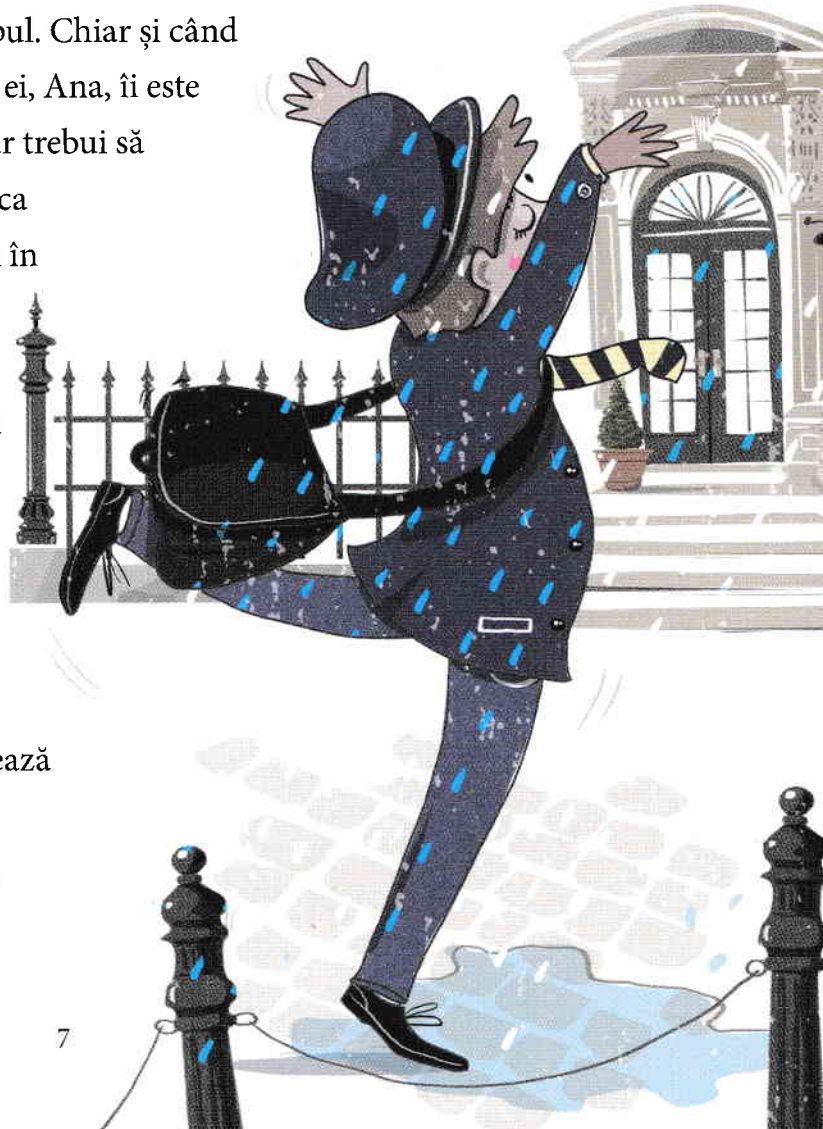
STIMA DE SINE

sau

ÎMI PLACE DE MINE

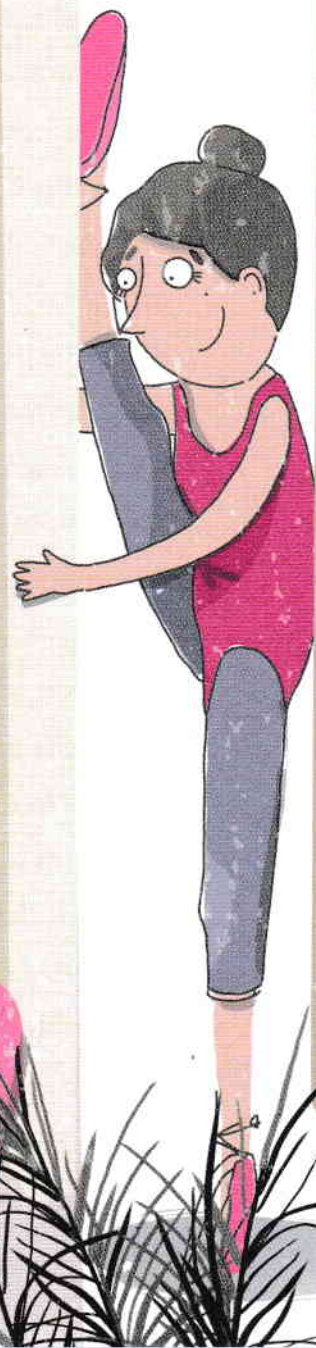
Mariei i-a plăcut dintotdeauna să danseze. Părinții ei spun că chiar și atunci când era mică și stătea în cărucior își mișca piciorușele în ritmul zornăitoarei. Fratele ei, Vlad, crede că așa ceva este imposibil și că părinții inventează povestea, dar Maria n-are nicio îndoială.

Pur și simplu, așa cum pisica se naște pisică și câinele câine, ea s-a născut dansatoare. Așa că dansează tot timpul. Chiar și când merge pe stradă – deși atunci surorii ei, Ana, îi este rușine și-i spune că doar pe muzică ar trebui să danseze omul. Dar Maria aude muzica peste tot – și în huruitul mașinilor, și în claxoanele bicicletelor. De aceea dansează când vede frunzele purtate de vânt și picăturile de ploaie căzând în băltoace. Și chiar nu înțelege de ce nu fac și ceilalți la fel. Sunt atâtea ritmuri și fiecare ar putea să și-l aleagă pe al lui. Poștașul ar valsa cu geanta lui, chelnerul cu farfuriile, măturătorul cu mătura. Maria dansează întotdeauna când face curățenie – ia la dans aspiratorul sau coșul de gunoi.

De aceea curățenia durează o veșnicie – dar cât de multă bucurie îi aduce! Aproape la fel de multă ca privitul spectacolelor de balet. Muzica le înalță pe dansatoarele care sar în aer de parcă zboară ca păsările, apoi aterizează pe vârful degetelor, pentru ca peste o clipă să-și ia din nou zborul. Și Maria ar vrea să facă la fel, de aceea sare tot timpul și-și mișcă picioarele în toate părțile. Ana zice că de la atâta dat din picioare, acestea i se vor lungi peste măsură. Vlad crede că așa ceva nu se poate, dar când sora lui dă jos abajurul lămpii de tavan cu piciorul, își schimbă părerea și începe să poarte casca de bicicletă prin casă. Iar Maria continuă să exerseze, pentru că vrea să devină o balerină adevărată, una care dansează pe scenă, și nu doar în cameră, între birou și pat.

De aceea se hotărăște să dea examenul de admitere la școala de balet, dar acesta nu este deloc ușor. La întâlnirea dinaintea examenului, la care s-a dus cu părinții, i s-a spus că nu sunt acceptați decât cei mai buni. Dar Maria nu se dă bătută, se străduiește și exersează și mai mult, deși Vlad este de părere că mai mult nu se poate. Iar Ana își privește cu admirație sora mai mare, văzând-o că profită de fiecare clipă liberă ca să exerseze. Dinții și-i spală stând pe vârful picioarelor, se leagă la șireturi cu fruntea aproape lipită de genunchi, iar la filme se uită cu un picior lipit de cadrul ușii. Totul doar ca să ajungă la școala mult-visată. Și deși îi pare puțin rău să se despartă de clasa ei, când își vede numele pe lista copiilor acceptați, dansează dansul fericirii chiar acolo, pe trotuar. E clar: visurile se împlinesc!

În prima zi de școală, Maria se trezește în zori. Își pune poantele, și le dă jos, iar și le pune, își probează fustița de antrenamente, apoi încearcă să-și prindă părul într-un coc.

— Părul unei balerine trebuie să fie mereu curat și pieptănat bine. Asta înseamnă că niciun fir de păr nu poate fi mai rebel. Nici măcar unul! le spusese la întâlnire doamna Ionescu, profesoara de dans clasic.

Maria nu vrea s-o dezamăgească, dar părul ei nu vrea să asculte și i se ridică pe lateral. Din fericire, în ajutor îi sar mama, câteva agrafe de metal și puțin fixativ.

- Nu te doare? o întreabă Ana, îngrijorată.
- Un pic, dar este în regulă.
- Maria e curajoasă.
- Nu iese niciun fir?
- Niciunul, confirmă Ana, cu ușurare.

Din acea zi, cocul bine strâns a devenit o realitate a fiecărei dimineți, la fel ca trezitul mai devreme, pentru că la școala de balet, fiecare zi începe cu două ore de dans clasic, la care nu este permisă întârzierea.

— În școala noastră nu e loc pentru leneși, repetă în fiecare zi doamna profesoară Ionescu.

Maria vrea să protesteze, să spună că ea nu este câtuși de puțin leneșă, însă profesoara flutură doar din mână, ca și când ar alunga o muscă. E foarte neplăcut. Dar când doamna Ionescu spune același lucru și a doua oară, Maria începe să se gândească la faptul că, poate, profesoara ei are dreptate. La urma urmei, fusese o dansatoare celebră, iar fotografiile ei sunt înșirate de-a lungul coridorului școlii. Sigur știe ce zice, iar ea, Maria, într-adevăr este cam leneșă. Dacă n-ar fi așa, doamna Ionescu n-ar trebui să se enerveze tot timpul și să se încrunte amenințător, pândindu-i fiecare mică imperfecțiune.

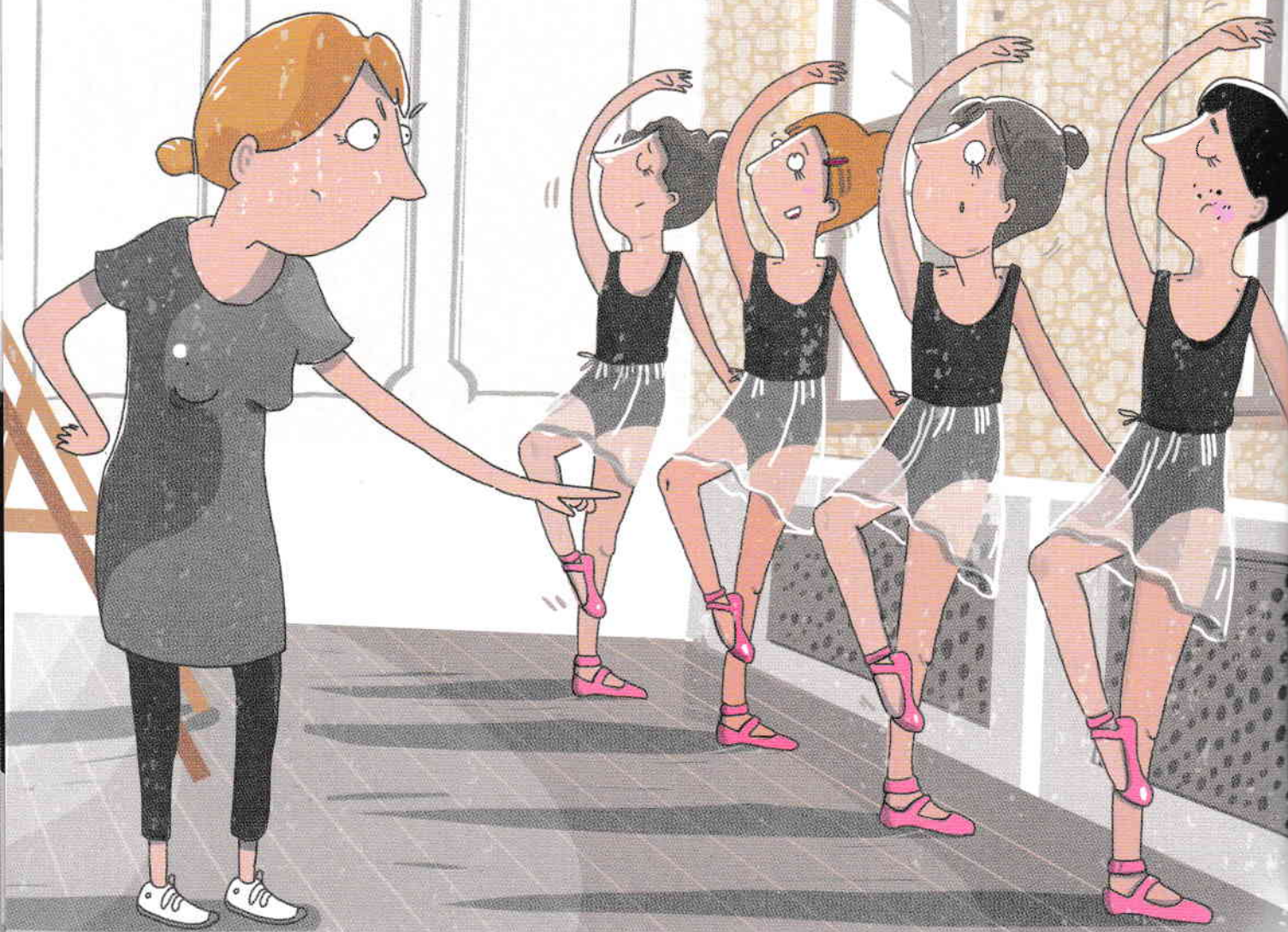
— Spatele drept! Brațul mai jos! Picioarul mai sus! Mai sus! Mai sus! MAI SUS!!! Mai sus, mai sus, până la cer, până la stele, la cele care dansează pe cele mai cunoscute scene ale lumii.

Alături de colegele ei, Maria repetă cu orele la bară aceleași poziții, dar cu toate că se străduiesc din răsputeri, și de la toată strădania le dor genunchii și degetele, doamna Ionescu nu este niciodată mulțumită.

— Nu sunteți bune de nimic, spune ea, împungând cu un deget costeliv în gamba sau brațul cuiva.

Împunsăturile sunt dureroase, dar Maria și-ar dori mai mult decât orice pe lume să nu o mai audă spunând că nu e bună de nimic, așa că nu se plânge și încearcă din nou, cât de bine poate ea. Din păcate, nu același lucru se poate spune despre picioarele ei, care uneori, obosește din cale-afară, o lasă baltă și se prăbușesc sau îi tremură, ca și cum ar spune: „Nu te supăra pe noi, dar nu mai putem.”

— Hai, încă un pic, mai răbdați încă un pic, le roagă Maria.

Dar chiar și atunci când picioarele se străduiesc cât de bine pot, tot nu sunt vrednice de laudele doamnei Ionescu. Profesoara strigă la fete tot timpul și le spune lucruri nu tocmai plăcute, așa că după fiecare lecție, fetele plâng. Mai ales Julia, care nici măcar nu vrea să fie balerină, ci face asta pentru că o obligă mama ei. Maria o consolează mereu pe Julia cum poate, deși uneori îi vine și ei să plângă. De altfel, pe coridoarele școlii de balet, cineva consolează mereu pe cineva – elevele mai mari le consolează pe cele mai mici, ajutându-le să-și înfășoare în bandaje degetele umflate și tălpile pline de răni. Dacă doamna Ionescu n-ar țipa atât, ar fi mai ușor. Și Maria nu s-ar simți atât de rău înaintea fiecărei ore de dans clasic. Se străduiește, muncește mult, dar profesoara nu face decât s-o critice. Maria nu își imaginase așa orele de dans, dar părinților nu le spune nimic. Simte că n-ar fi deloc, dar deloc încântați de toată povestea aceasta. Ba mai mult, sigur ar vrea s-o retragă de la școala mult-visată! Ori, așa ceva nu se poate! Cum altfel o s-ajungă o dansatoare adevărată?

A venit ziua cea mare. Doamna Ionescu alege dansatoarele pentru spectacol. Maria așteaptă lângă bară, dreaptă ca bradul, pe vârful picioarelor. E greu, dar se descurcă. Atenție! Arabesc! Bărbia sus, picioarele și mai sus. Acum vine partea cea mai grea. Alergare și... salt! Aterizare. Mâna sus. Încă un pic... mai rezistă în poziția asta încă un pic. Ai reușit!

— Nu e rău deloc.

